

31.01.2025

260/10.02.02/2021
Mäntsälän yleiskaava
2050**Mäntsälän kunta**

kirjaamo@mantsala.fi

Viite

Lausuntopyyntöne 18.11.2025

Lausunto Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnos

Mäntsälän strateginen yleiskaava on oikeusvaikutteinen yleiskaava, joka määrittelee koko kunnan maankäytön suuret linjat ja strategiset tavoitteet pitkällä aikavälillä. Yleiskaavan päätavoitteiksi on nostettu mm. riittävät, monipuoliset ja kilpailukykyiset kaavavarannot asuin- ja yritysraentamiseen, kasvun ohjaaminen kirkonkylän ja Hyökännummen asemakaava-alueilla sekä liikenneverkon kehittäminen ja kestävä liikkuminen.

Kunnassa asuu nykyisin n. 21 000 asukasta ja maapinta-ala on noin 600 km². Kunnan asettama väestönkasvutavoite on 0,3–1,0 % / vuosi, jolloin yleiskaavan tavoitevuonna 2050 olisi noin 23 000 - 24 000 asukasta.

Strateginen yleiskaava ei määrittele yksityiskohtaisesti eri maankäyttömuotojen tarkkoja sijainteja tai rajoja. Tarkemmat aluerajaukset sekä maankäytön sisältö ja laajuus täsmentyvät yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

HSL on saanut lausunnonleen lisäaikaa 31.1.2025 asti.

Materiaali löytyy osoitteesta [Strateginen yleiskaavaluonnos \(2024\) - Mäntsälän kunta](#).

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Mäntsälän koko kunnan kattavan yleiskaavan tavoitteena on MAL-tavoitteiden mukaisesti vähentää kasvihuonepäästöjä eheyttämällä yhdyskuntarakennetta kohdistamalla rakentamista olemassa olevaan taajamarakenteeseen ja infrastruktuuriin sekä tiivistämällä ja ohjaamalla väestönkasvua ja palveluita taajamiin.

Asuminen

Yleiskaavassa uutta rakentamista on esitetty asemakaavoitettaville tiivistymis- ja laajentumisalueille kirkonkylän ja Hyökännummen alueilla. Lisäksi kyläalueilla rakentaminen voi olla ympäröivää maaseutua tiiviimpää.

31.01.2025

260/10.02.02/2021
Mäntsälän yleiskaava
2050

Edellä mainitut kirkonkylä ja Hyökännummi sijaitsevat MAL-suunnitelman ensisijaisilla vyöhykkeillä. Seudullisena MAL-tavoitteena on ohjata vähintään 95 % seudun tulevasta asuntotuotannosta ensisijaisille maankäytön kehittämissvyöhykkeille. Tavoitetaso on seudullinen, ei kuntakohtainen ja Mäntsälän yleiskaavassa uudesta väestöstä tulee selostuksen mukaan vähintään 85 % sijoittumaan näille ensisijaisille vyöhykkeille. Tätä lukua on HSL:n näkemyksen mukaan mahdollista nostaa, jos rakentamistehokkuutta nostetaan hiukan kaavaluonnoksen mukaisilla asuinalueilla kirkonkylässä ja Hyökännummella.

Joukkoliikenne

Mäntsälän kunnan toteuttamaa joukkoliikennepalvelua ovat koulukuljetukset ja muutama ostovuoro. Uudenmaan ELY-keskus on kilpailuttanut Mäntsälään ulottuvaa kuntarajat ylittävää linja-autoliikennettä, jossa Mäntsälän kunta on osarahoittajana. Lisäksi ELY-keskus on kilpailuttanut yhdessä HSL:n kanssa Mäntsälä–Järvenpää–Hyrylä-liikennettä.

Yleiskaavassa on esitetty kaksi uutta pysäkkiparia, joita HSL pitää tarpeellisina maankäytön kehittyessä kirkonkylän alueella: Rautatieaseman yhteydessä pikavuoropysäkit valtatie 4 solmupisteessä sekä toinen pysäkkipari valtateiden 4 ja 25 solmupisteeseen palvelemaan uutta kaupan suuryksikköä.

Kapulien alueella pysäkkiverkko on vielä vajavainen, mutta laadinnassa olevan Kapuli 5 -asemakaavan selostuksen mukaan kaavaratkaisu mahdollistaa valtatie 25 kohdalla pysäkkiparin. Tähän pysäkkipariin HSL pitää tärkeänä varautua, jotta kasvava Kapulien alue saadaan joukkoliikenteen pariin. Samalla pysäkkipari tulisi nostaa merkintänä myös kaavakartalle.

Elinkeinoalueet ja kaupallisten palveluiden alueet

Uudet ja kehitettävät elinkeinoalueet tulevat sijoittumaan kirkonkylän alueen etelä- ja länsipuolille. Näillä alueilla tulevat olemaan muun muassa Kapulien ja Tuuliruusun elinkeinoalueet. Välittömästi kirkonkylän eteläpuolelle tulee sijoittumaan Mäntsälänportin kaupallisten palvelujen alue, jolle tulee sijoittumaan seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikkö.

Kapuli 5 -asemakaavaehdotuksessa vuodelta 2023 on kaavamerkintä LPR ”Yleinen pysäköintialue rekkaparkkia varten”. Vaikka kyseessä onkin kohtuullisen pieni varaus eikä sillä ole suurta seudullista merkitystä, olisi se HSL:n mielestä tarpeen mainita raportissa sekä merkintä yleiskaavakartalle varauksena, mikäli asemakaavan sisältö ei ole muuttunut tämän jälkeen. Samalla kaavatyössä tulisi tutkia voidaanko tulevaisuudessa laajentaa

31.01.2025

260/10.02.02/2021
Mäntsälän yleiskaava
2050

rekkojen pysäköintiä Kapulin alueella, koska raskaan liikenteen määrä tulee kasvamaan Kapulin alueelle, erityisesti valtatie 25 parantamisen myötä.

HSL näkee tärkeänä säilyttää Tuuliruusussa raskaan liikenteen pysäköintimahdollisuus ja kaavatyössä tulisikin tutkia pysäköinnin laajentamista sekä kehittämistä.

Kävely ja pyöräily

Mäntsälän kunnan kirkonkylän alueella on pyöräilyn tavoiteverkko varsin kattava, kun yleiskaavan mukaiset rakennettavat pyöräilyn osuudet saadaan rakennettua. Koko kirkonkylän alue on 15 minuutin pyöräilyn saavutettavuusvyöhykkeellä kunnan keskustasta.

Välillä Hirvihaara–Ohkola on tunnistettu Helsingin seudun pyöräiliikenteen pääverkon 2030 (PÄÄVE) vielä puuttuva osuus yhteystarvuuolella.

Muita kommentteja

HSL haluaa kommentoida yleiskaavaselostuksen sivulla 48 olevaa raideliikennettä koskevaa kappaletta, jossa on täysin virheellinen väittämä kymmenien miljardien (po. miljoonien) eurojen tuista lähijunaliikenteelle ja jossa on harhaanjohtavasti viitattu sellaisiin liikennekokonaisuuksiin, joilla ei ole merkitystä Mäntsälälle.

Lähijunaliikenteestä Mäntsälää palvelee Z-juna, joka kuuluu LVM:n ostoliikennesopimukseen, kuten tekstissä on mainittu. Z-junaan tai Mäntsälään kohdistuva osuus kyseisellä sopimuksella VR:lle maksettavasta nettokorvauksesta julkisen liikennepalveluvelvoitteen hoitamisesta ei ole julkisesti eriteltävissä. LVM:n ostoliikenteen valtiontuki koko maassa on n. 34 miljoonaa euroa vuodessa. HSL:n järjestämä ja rahoittama lähijunaliikenne ei palvele Mäntsälää. HSL maksaa Z-junan käytöstä korvausta VR:n kanssa tehdyn lippujen yhteiskäyttöisyys sopimuksen kautta vain HSL-alueen sisäisten matkojen perusteella n. 1 miljoonaa euroa vuodessa. Yhteiskäyttöisyys ei koske Mäntsälän matkoja, eikä HSL:n tukea kohdistu Mäntsälän liikennepalveluihin. Kaavaehdotusvaiheessa onkin syytä raportin tekstiä täsmentää tältä osin.

Mäntsälän kunnan ja HSL:n kesken on sovittu sopimuksella lippuyhteistyöstä, jonka mukaan Mäntsälän kunnan asukkaat saavat ostaa HSL-alueen aikuisten henkilökohtaisia joukkoliikenteen lippuja HSL-kuntalaisille tarjottavaan perushintaan. Tämä sujuvia ja edullisia joukkoliikenteen matkaketjuja edistävä järjestely siis koskee mäntsäläläisten tekemiä matkoja HSL-alueen sisäisessä liikenteessä, ei matkoja Mäntsälästä pääkaupunkiseudulle. Mäntsälä korvaa HSL:lle HSL:n voimassa olevan tariffin mukaisen kausilipun perushinnan ja yleiskausilipun hinnan välisen

31.01.2025

260/10.02.02/2021
Mäntsälän yleiskaava
2050

erotuksen. Vastaavasti HSL on sitoutunut korvaamaan HSL-kuntien asukkaille myytyjen kehyskuntaan suuntautuvien kehyskunnan aikuisten lipuilla tehtyjen matkojen sekä kehyskunnan sisäisen seutu- ja kaupunkilippujen subvention vastaavin periaattein kuin kehyskunta korvaa oman kuntansa asukkaiden matkat.

Bussiliikenteen osalta HSL ja Uudenmaan ELY-keskus ovat yhteistyössä kilpailuttaneet Mäntsälää palvelevan bussiliikenteen linjan 665A, kuten kaavaselostuksessa todettiin. Yhteisellä kilpailutuksella on tavoiteltu kustannushyötyä suurempien volyymien myötä.

HSL:n perussopimuksen mukaisesti Mäntsälällä on mahdollisuus liittyä tulevaisuudessa omalla päätöksellään joukkoliikenne kuntayhtymän jäseneksi, jolloin Mäntsälä tulisi sekä bussi- että lähijunaliikenteessä osaksi HSL:n joukkoliikenteen palveluverkostoa ja lippujärjestelmää.

Lisätietoja lausunnosta antaa suunnitteluinsinööri Janne Markkula ja lippuyhteistyöstä kehityspäällikkö Kimmo Sinisalo.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Vesa Silfver
Vs. toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 31.1.2025. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.